

Mekkora gazdasági károkat okoztak Európának az Oroszországgal szembeni szankciók?

PHILIP PILKINGTON

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Philip Pilkington

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: Shutterstock

Philip Pilkington, vezető kutató, MKI

MEKKORA GAZDASÁGI KÁROKAT OKOZTAK EURÓPÁNAK AZ OROSZORSZÁGGAL SZEMBENI SZANKCIÓK?

Az ukrajnai háború kezdete óta az Európai Unió agresszív gazdasági szankciókat vezetett be Oroszországgal szemben. E szankciók kimondott célja az volt, hogy „fokozzák az orosz kormányra és gazdaságra nehezedő nyomást, valamint korlátozzák a Kreml erőforrásait az agresszió folytatásában”.¹ A szankciók azonban nem bizonyultak hatékonynak Oroszország befolyásolásában. Az orosz háborús gazdaság kellően ellenállóan mutatkozott a haditermelés fenntartásához, és a fogyasztói gazdaság is viszonylag stabil maradt. Ez a helyzet az idő előrehaladtával egyre szélesebb körben vált felismerhetővé, és mára széles körű konszenzus alakult ki arról, hogy az Oroszországgal szemben bevezetett szankciók nem érték el kitűzött céljaikat.²

Ugyanakkor jóval kevesebb figyelem irányult arra, hogy a szankciók milyen hatást gyakoroltak Európára. Az elmúlt évek során Európa nagyrészt elzárta magát az olcsó orosz energiahordozóktól, különösen az orosz földgáztól. A kieső mennyiséget drágább cseppfolyósított földgáz (LNG) vásárlásával pótolta.³ Ennek következtében az energiaárak jelentősen megemelkedtek a kontinens egészén, ami számos országban elhúzódó megélhetési válságot indított el. Friss közvélemény-kutatások szerint az európai polgárok 20%-a nehézségekbe ütközik otthona fűtése során, 25%-uk pedig nem tudja időben befizetni közüzemi számait.⁴ Ez egy tragikus fejlemény, és az európai életminőség alapvető romlását jelzi. Sokkal kevésbé vizsgált azonban az a kérdés, hogy az energiaszankciók milyen mértékben befolyásolják az európai gazdaság egészének teljesítményét.

1 Európai Tanács, „EU adopts fifth round of sanctions against Russia over its military aggression against Ukraine,” Consilium, 2022. április 8., <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/04/08/eu-adopts-fifth-round-of-sanctions-against-russia-over-its-military-aggression-against-ukraine/>.

2 Sergey Sosnovskikh et al., „Sanctions Rarely Achieve Their Goals – Here’s Why They Failed in Russia and Myanmar,” *The Conversation*, 2025. február 24., <https://theconversation.com/sanctions-rarely-achieve-their-goals-heres-why-they-failed-in-russia-and-myanmar-244975>.

3 Ugnė Keliauskaitė et al., „European Natural Gas Imports,” Bruegel, 2026. február 6., <https://www.bruegel.org/dataset/european-natural-gas-imports>.

4 Századvég, „Brussels is Pushing Europe into an Energy Crisis – Hungary is Standing Up to It,” 2026. február 11., <https://szazadvég.hu/en/cikkek/brussels-is-pushing-europe-into-an-energy-crisis-hungary-is-standing-up-to-it/>.

Az orosz kormány több éve tesz közzé becsléseket arról, hogy a szankciók mekkora kárt okoztak az európai gazdaságnak.⁵ Állításuk szerint a veszteség 1–2 billió dollár közé tehető, ám e számítások módszertanát nem támasztották alá kellő részletességgel. Az európai nem lakossági energiaárak jelenleg 2,5-szer magasabbak, mint az Egyesült Államokban, a földgáz ára pedig ötszöröse az amerikaiaknak. Ez jelentősen rontja az európai ipar versenyképességét. Az alábbi diagram az európai ipar villamosenergia-árainak alakulását mutatja az elmúlt néhány évben.

1. ábra: Villamosenergia-árak az EU-ban, nem lakossági fogyasztók számára.
Az ábrát a szerző készítette az Eurostat adatai alapján.

Ahogy láthatjuk, az elmúlt években az európai ipari villamosenergia-árak több mint kétszeresükre emelkedtek. Kiterjedt szakirodalom foglalkozik azzal, hogy a magas energiaárak miként hatnak az iparra. Az Európai Központi Bank egyik friss tanulmánya szerint az áramárak minden 10%-os növekedése rövid távon 1–2%-kal, hosszú távon pedig 6–7%-kal csökkenti a feldolgozóipari foglalkoztatást.⁶ E becslések lehetővé teszik, hogy átlátható számításokat készítsünk arról, milyen mértékben érintették az Oroszországgal szembeni energiaszankciók az európai gazdaságot.

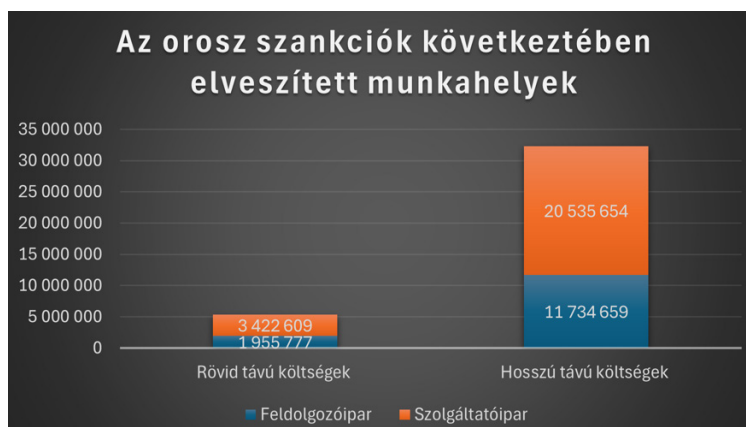
Először tisztázzuk a rövid és hosszú távú hatásokat. Rövid táv alatt azt az

⁵ RT, „Cutting Russia Ties Has Cost EU €1 Trillion – Moscow,” 2025. augusztus 4., <https://www.rt.com/news/622450-eu-lost-trillion-russia-energy-trade-ties>.

⁶ Gert Bijnens et al., „The Interplay between Green Policy, Electricity Prices, Financial Constraints and Jobs: Firm-Level Evidence,” European Central Bank, April 2021, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2537~002be51914.en.pdf>.

időszakot értjük, amelyben az energiára vonatkozó szankciók hatása a gazdaságra már érvényesült. Vagyis a rövid távú eredményeink nagyjából azt mutatják meg, hogy a magas energiaárak milyen hatást gyakoroltak az elmúlt négy évben. A hosszú távú becsléseket úgy lehet értelmezni, mint az energiaszankciók várható hatását, amennyiben azok a következő 6–8 évben is érvényben maradnak. Vagyis azt a hatást mutatják, amelyet ezek a szankciók jelentenek majd, ha mostantól 2032–2034-ig fennmaradnak.

Az alábbi diagram az energiaszankciók rövid és hosszú távú foglalkoztatási hatását mutatja. Az orosz energiaszankciók következtében Európában rövid távon mintegy 5,4 millió, hosszú távon pedig 32,3 millió munkahely szűnhet meg. A szolgáltatási szektorban a hatás még súlyosabb, mint a feldolgozóiparban, mivel a kutatások szerint a feldolgozóipar „megtámasztja” a szolgáltatási szektor munkahelyeit azáltal, hogy keresletet teremt a szolgáltatások iránt.⁷

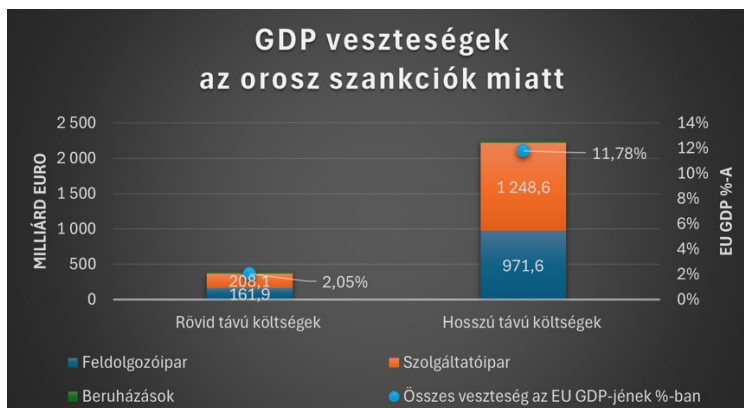
2. ábra: Az orosz szankciók miatt elveszített munkahelyek számának alakulása.
Az ábrát a szerző készítette az Eurostat adatai alapján

Ezt követően megbecsülhetjük a veszteségeket a GDP alakulása alapján is. Ezeket a becsléseket az alábbi diagram mutatja. Az európai GDP-re mért veszteség rövid távon 388,9 milliárd euróra, hosszú távon pedig 2,24 billió euróra becsülhető.⁸ Ez azt jelenti, hogy az európai GDP rövid távon mintegy 2,05%-kal csökkent a szankciók következtében, hosszú távon pedig akár 11,8%-kal is visszaeshet. Mondanunk sem kell, hogy különösen hosszabb távon az energiaszank-

⁷ Bijnsens et al., "The Interplay"; Az itt alkalmazott konzervatív együttható körülbelül 1.75.

⁸ Ez nagyjából egybeesik a legfrissebb orosz adatokkal (1,5–2 billió euró). Ezek valószínűleg hosszú távú becslések voltak, nem rövid távúak.

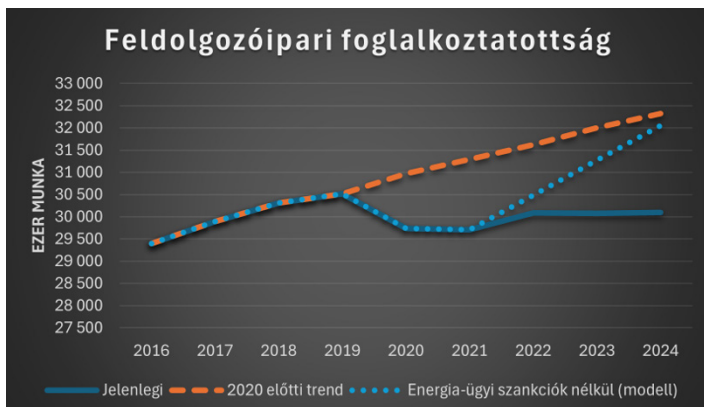
ciók komoly fenyegetést jelentenek az európai életszínvonalra. Az eredmények alátámasztják azt a feltevést, hogy az európai gazdaság az újraiparosítás folyamatán mehet keresztül.⁹

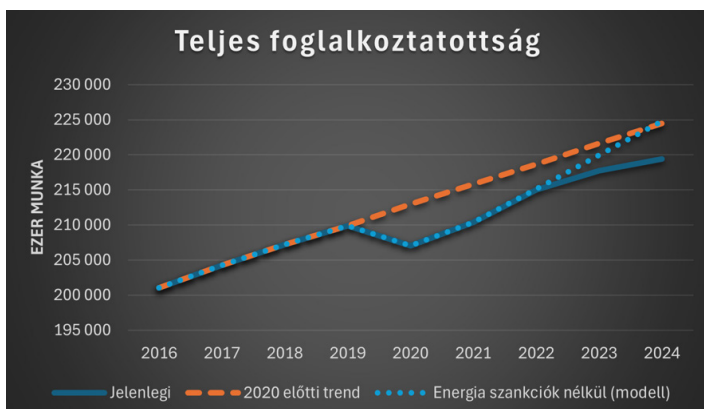
3.ábra: Az orosz szankciók miatti GDP-veszteségek.
 Az ábrát a szerző készítette az Eurostat adatai alapján.

Végezetül érdemes modellünket összevetni az európai foglalkoztatási trendekkel. Ez egyrészt ellenőrzésként szolgál arra, hogy a modell nem ad-e szélsőséges, túlzó eredményeket, és ezáltal nem becsüljük-e túl a foglalkoztatottságot és a GDP-ben mérhető veszteséget. Az alábbiakban két diagram látható, amelyek a feldolgozóipari, illetve az összesített foglalkoztatási adatokat tartalmazzák; bemutatnak egy trendbecslést abból az időszakból, mielőtt a foglalkoztatás a járvány, majd a háború után csökkenni kezdett; végül pedig egy modellünkön alapuló kontrafaktuális pályát is, amely azt mutatja, hogyan alakult volna a foglalkoztatás, ha a szankciókat soha nem vezették volna be. Figyelemre méltó, amit látunk. Ha az Európai Unió nem vezette volna be az Oroszországgal szembeni szankciókat, a foglalkoztatás visszatért volna a korábbi trendhez, és a gazdaság tovább növekedett volna. A jelenlegi stagnálás tehát alapvetően a szankciók és az olcsó energiaforrásokhoz való hozzáférés elvesztésének következménye.

⁹ Henryk Kaliś et al., „The Menace of Deindustrialization in the EU—and What We Can Do about It,” *Politico*, 2025. február 10., <https://www.politico.eu/sponsored-content/the-menace-of-deindustrialization-in-the-eu-and-what-we-can-do-about-it/>.

4. ábra: Foglalkoztatás a feldolgozóiparban.
Az ábrát a szerző készítette az Eurostat adatai alapján.

5. ábra: Teljes foglalkoztatás.
Az ábrát a szerző készítette az Eurostat adatai alapján.

Az összes rendelkezésre álló bizonyíték arra utal, hogy az Oroszországgal szembeni szankciók súlyos hatást gyakoroltak az európai gazdaságra. Jelentős munkahelyvesztést okoztak, és csökkentették a GDP-t. Amennyiben fennmaradnak, az európai gazdaság közel 12%-os zsugorodásával kell számolni. Ez drasztikusan rontaná az európai életszínvonalat. Mindközben a szankciók Oroszországra csak korlátozott hatást gyakorolnak, miközben Európa versenytársai – például Kína – széles körben hozzáférnek az olcsó energiahordozókhoz. Összességében a szankciók figyelemre méltó, és történelmi léptékben is valószínűleg példátlan gazdasági önkárosításnak tekinthetők.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**